

In de gevoegde zaken:

43-59 en 48-59, onderscheidenlijk aanhangig gemaakt door

EVA VON LACHMÜLLER,
ROGER EHRHARDT,

ten deze domicilie gekozen hebbende ten kantore van mr. P. Beghin, Avenue de la Gare 9, Luxemburg, vertegenwoordigd en bijgestaan door mr. M. A. Pierson, advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel;

45-59, aanhangig gemaakt door

BERNARD PEUVRIER,

ten deze domicilie gekozen hebbende ten kantore van mr. G. Margue, Rue Alphonse München 6, Luxemburg, vertegenwoordigd en bijgestaan door mr. J. Nadd, advocaat te Parijs;

Verzoekers,

tegen

COMMISSIE VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP,

ten deze domicilie gekozen hebbende bij mr. R. Fischer, Secretaris van de gemeenschappelijke Juridische Dienst van de Europese Uitvoerende Organen, Place de Metz 2, Luxemburg, vertegenwoordigd door P. Leleux, juridisch adviseur van de Europese Uitvoerende Organen, als gemachtigde;

Verweerster,

betreffende de beroepen tot:

in de *zaken* 43-59 en 48-59:

- nietigverklaring van de beschikkingen van de Commissie van de Europese Economische Gemeenschap, waarbij deze verzoekers ontslag heeft verleend met inachtneming van een termijn van een maand, welke termijn vervolgens met een maand is verlengd,
- betaling van schadevergoeding;

in de *zaak 45-59*:

— betaling van schadevergoeding.

HET HOF VAN JUSTITIE

samengesteld als volgt:

A. M. Donner, *President*,

L. Delvaux, *Kamerpresident* en R. Rossi, *Kamerpresident en Rechter-Rapporteur*,

O. Riese en Ch. L. Hammes, *Rechters*,

Advocaat-Generaal: K. Roemer,

Griffier: A. Van Houtte,

wijst het volgende

A R R E S T

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN

I. Conclusies van partijen

Overwegende dat *verzoekster in de zaak 43-59* bij repliek heeft afgezien van haar vordering dat het Hof zal „verstaan dat verzoekster de rang heeft welke overeenkomt met de kwaliteit van vertaalster”; dat zij concludeert dat het den Hove behage:

„Het beroep ontvankelijk te verklaren;

Het beroep gegrond te verklaren;

Derhalve:

Primair

Nietig te verklaren de beschikking waarbij verzoekster door verweerster is ontslagen, welke beschikking op 25 juli 1959 aan haar is betekend en is aangevuld bij de beschikkingen van 18 augustus en 29 september;

Te verklaren voor recht dat verzoekster op 13 september 1958 door verweerster als vertaalster is benoemd;

Te verklaren voor recht dat door deze benoeming tussen verweerster en verzoekster de rechtsbetrekking is ontstaan van een publiekrechtelijk arbeidscontract;

Te verklaren voor recht dat deze benoeming van onbepaalde duur is en alleen kan worden beëindigd door ontslag op eigen verzoek, ontslag om redenen van dienstbelang, ontslag wegens onvoldoende geschiktheid voor het ambt, ontheffing uit het ambt en pensionering;

Subsidiair

Te verklaren voor recht dat verweerster een fout heeft begaan, niet alleen door verzoekster te ontslaan op de wijze zoals dit is geschied, doch ook door haar in dienst te houden, zodat zij zich terecht verzekerd kon achten van een vaste betrekking;

Te verklaren voor recht dat, zelfs indien verweerster geen fout heeft begaan, verzoekster, de omstandigheden van het geval in aanmerking genomen, gerechtigd was te verwachten, dat haar benoeming zou worden bestendig;

Bijgevolg in beide gevallen te verstaan dat verzoekster recht heeft op een vergoeding gelijk aan haar bezoldiging berekend over een periode van drie jaar; verweerster tot betaling daarvan te veroordelen;

Meer subsidiair

Voor het geval het Hof beslist dat verzoekster is aangesteld op arbeids-overeenkomst,

Te verstaan dat zij recht heeft op een vergoeding gelijk aan haar bezoldiging berekend over een periode van drie jaar; verweerster tot betaling daarvan te veroordelen,

Voorts verweerster in de kosten te veroordelen”;

Overwegende dat *verzoeker in de zaak 48-59* bij repliek heeft afgezien van zijn vordering dat het Hof zal „verstaan dat verzoeker behoort tot de rang en de categorie welke overeenkomen met zijn universitaire opleiding en praktische ervaring als jurist”;

dat hij concludeert dat het den Hove behage:

„Het beroep ontvankelijk te verklaren;

Het beroep gegrond te verklaren;

Derhalve:

Primair

Nietig te verklaren de beschikking waarbij verzoeker door verweerster is ontslagen, welke beschikking op 18 augustus 1959 aan hem is betekend en is aangevuld bij de beschikking van 29 september;

Te verklaren voor recht dat verzoeker in oktober 1958 door verweerster als vertaler is benoemd;

Te verklaren voor recht dat door deze benoeming tussen verweerster en verzoeker de rechtsbetrekking is ontstaan van een publiekrechtelijk arbeidscontract;

Te verklaren voor recht dat deze benoeming van onbepaalde duur is en alleen kan worden beëindigd door ontslag op eigen verzoek, ontslag om redenen van dienstbelang, ontslag wegens onvoldoende geschiktheid voor het ambt, ontheffing uit het ambt en pensionering;

Subsidiair

Te verklaren voor recht dat verweerster een fout heeft begaan, niet alleen door verzoeker te ontslaan op de wijze zoals dit is geschied, doch ook door hem in dienst te houden, zodat hij zich terecht verzekerd kon achten van een vaste betrekking;

Te verklaren voor recht dat, zelfs indien verweerster geen fout heeft begaan, verzoeker, de omstandigheden van het geval in aanmerking genomen, gerechtigd was te verwachten, dat zijn benoeming zou worden bestendig;

Bijgevolg in beide gevallen te verstaan dat verzoeker recht heeft op een vergoeding gelijk aan zijn bezoldiging berekend over een periode van drie jaar; verweerster tot betaling daarvan te veroordelen;

Meer subsidiair

Voor het geval het Hof beslist dat verzoeker is aangesteld op arbeids-overeenkomst,

Te verstaan dat hij recht heeft op een vergoeding gelijk aan zijn bezoldiging berekend over een periode van drie jaar; verweerster tot betaling daarvan te veroordelen,

Voorts verweerster in de kosten te veroordelen”;

Overwegende dat *verzoeker in de zaak 45-59* bij repliek heeft afgezien van de vordering tot nietigverklaring van de beschikking, waarbij hem ontslag is verleend; dat hij concludeert dat het den Hove behage:

„Het beroep ontvankelijk te verklaren;

Te verstaan dat bovengenoemde de verzoeker betreffende beschikkingen ongeldig zijn, en bijgevolg te beslissen dat uit deze maatregelen een schade voortvloeit welke aan hem dient te worden vergoed;

Derhalve, ten laste van de Europese Economische Gemeenschap aan verzoeker toe te wijzen:

1. een vergoeding gelijk aan de hem toekomende emolumenten, berekend over een periode van twee jaar;
  2. een vergoeding gelijk aan B.frs. 300.000,— (driehonderd duizend);
- Voorts de administratie van de Europese Economische Gemeenschap te veroordelen tot betaling van alle proceskosten”;

Overwegende dat *verweerster* concludeert dat het den Hove behage:

in de *zaken 43-59 en 48-59*:

„Met verwerping van al hetgeen meer of anders is gevorderd;
Zowel de primaire als de subsidiaire vorderingen ongegrond te verklaren;
Bijgevolg het beroep te verwerpen;
Verzoeker in de kosten te veroordelen”;

in de *zaak 45-59*:

„Met verwerping van al hetgeen meer of anders is gevorderd;
Te verstaan dat de bestreden beschikking niet ongeldig is;
Bijgevolg de vordering af te wijzen, zowel wat betreft de vergoeding wegens stoffelijke en onstoffelijke schade als wat betreft de ontslagvergoeding;
Verzoeker in de kosten te veroordelen”;

II. Overzicht van de feiten

Overwegende dat de feiten, die aan het onderhavige geding ten grondslag liggen, als volgt kunnen worden samengevat:

Verzoekers zijn op verschillende tijdstippen en voorwaarden bij de taalkundige dienst van de Commissie aangesteld:

- von Lachmüller en Ehrhardt zijn onderscheidenlijk op 13 september en 8 oktober 1958 bij mondelinge overeenkomst aangesteld. Gedurende de gehele periode, dat zij in dienst waren, hebben zij een dagelijkse vergoeding ontvangen ad Bfr. 950,—, zulks in de vorm van voorschotten op „vacantie-gelden als deskundige”.

- Peuvrier ontving op 19 juni 1958 een telegram van de Commissie, waarin hem werd verzocht op 23 juni 1958 als „hulpkracht” met zijn werkzaamheden een aanvang te maken; hij is op deze zelfde datum in dienst getreden, zonder enige schriftelijke overeenkomst. Zijn bezoldiging werd vastgesteld op grond van een jaarsalaris.

Verzoekers is ontslag verleend bij brieven d.d. 25 juli 1959 aan von Lachmüller, d.d. 18 augustus 1958 aan Ehrhardt en d.d. 24 juli 1959 aan Peuvrier. Deze brieven, ondertekend door de Directeur-Generaal van de Administratie, luiden als volgt:

wat betreft von Lachmüller:

„Het spijt mij U te moeten mededelen, dat Uw werkzaamheden als deskundige bij de taalkundige dienst van de Commissie van de Europese Gemeenschap op 31 augustus 1959 een einde zullen nemen.
Hoogachtend. . . . .”.

Bij brief van 18 augustus 1959 werd de ontslagtermijn verlengd tot 30 september 1959 en bij brief van 29 september 1959 tot 31 oktober 1959;

wat betreft Ehrhardt:

„Het spijt mij U te moeten mededelen, dat Uw werkzaamheden als deskundige bij de taalkundige dienst op 31 oktober 1959 een einde zullen nemen.
Hoogachtend. . . . .”.

Bij brief van 29 september 1959 werd de ontslagtermijn verlengd tot 30 november 1959;

wat betreft Peuvrier:

„Het spijt mij U te moeten mededelen, dat Uw werkzaamheden als hulpvertaler bij de Commissie van de Europese Economische Gemeenschap op 31 augustus 1959 een einde zullen nemen.
Hoogachtend. . . . .”.

Bij brief van 18 augustus 1959 werd de ontslagtermijn verlengd tot 30 september 1959 en bij brief van 29 september 1959 tot 31 oktober 1959.

De beroepen 43-59, 45-59 en 48-59 zijn onderscheidenlijk op 24 september 1959, 28 september 1959 en 19 oktober 1959 ingesteld.

Tegelijk met het instellen van de beroepen hebben verzoekers in de zaken 43-59 en 45-59 ieder een vordering in kort geding aanhangig gemaakt tot opschorting van de tenuitvoerlegging der bestreden beschikkingen, daartoe aanvoerende dat hun door de tenuitvoerlegging een onherstelbare of althans ernstige schade zou worden toegebracht.

Bij beschikking van 20 oktober 1959 heeft de President van het Hof, na kennisneming van de schriftelijke opmerkingen van verweester en na aanhoring van de mondelinge toelichting van partijen ter zitting van 19 oktober 1959, de vorderingen in kort geding afgewezen. De beslissing ten aanzien van de kosten werd aangehouden.

III. Middelen en argumenten van partijen

Overwegende dat de middelen en argumenten van partijen als volgt kunnen worden samengevat:

TEN AANZIEN VAN DE GRIEF SCHENDING VAN DE RECHTSREGELS, WELKE OP DE DIENSTBETREKKING VAN VERZOEKERS VAN TOEPASSING ZIJN

Verzoekers stellen, dat onafhankelijk van de officiële kwalificaties welke de administratie op hen heeft toegepast, de werkelijke rechtsverhouding, die tussen partijen heeft bestaan, een publiekrechtelijke overeenkomst is, waarbij op verzoekers een prae-statutair systeem van toepassing is, dat hun met name voor de toekomst aanspraak geeft op een vaste werkkring.

- In de *zaken* 43-59 en 48-59 voeren verzoekers hiertoe aan, dat
- zij van de aanvang af waren onderworpen aan een systeem van ondergeschiktheid dat niet past bij de positie van een ambtenaar die geen vaste betrekking bekleedt;
  - zij aan een regelmatig tijdschema waren onderworpen;
  - zij een medisch onderzoek moesten ondergaan bij de door de Commissie aangewezen arts;

- zij betaalde vakanties hebben genoten.

In de *zaak* 48-59 voegt verzoeker hieraan toe, dat

- hem door de Commissie een verklaring is verstrekt, waardoor hij was vrijgesteld van de douanerechten voor de invoer in België van zijn inboedel en persoonlijke eigendommen, alsmede van een automobiel;
- hij in het bezit was van een officiële identiteitskaart.

Verzoeker in de *zaak* 45-59 ten slotte stelt:

- dat de hem aangeboden betrekking een aanspraak op een permanente werkkring inhield;
- dat hij in het bezit was van een bijzondere identiteitskaart;
- dat hij door tussenkomst van de administratie was vrijgesteld van de douanerechten voor de invoer in België van een automobiel;

en wijst er op dat, volgens de „Voorwaarden voor de aanstelling van hulppersoneel”, welke de Commissie toepast op het personeel dat zij als hulppersoneel kwalificeert, deze benaming niet mag worden toegepast op degenen die voor langer dan een jaar zijn aangesteld. Daar het ontslag eerst dertien maanden na de datum van aanstelling aan verzoeker is aangezegd, volgt hieruit dat hij in geen geval mag worden beschouwd als „hulpkracht” in de zin van de van kracht zijnde reglementen van de E.E.G. Verzoeker voegt hieraan toe, dat het personeel van de taalkundige dienst van de Commissie van de aanvang af is aangenomen onder de benaming „deskundige” of „hulpkracht”, en dat degenen die tot de tweede categorie behoren een maandelijks bezoldiging ontvingen, waarvan het bedrag aanzienlijk lager was dan de bezoldiging, berekend over een periode van 30 werkdagen, van een deskundige die in de vorm van dagelijkse vergoedingen werd uitbetaald. Daar er geen verschil bestaat tussen de werkzaamheden van een deskundige en van een hulpkracht, laat dit verschil in bezoldiging zich daardoor verklaren dat laatstgenoemden, doordat zij een vaste werkkring hebben, niet het recht hebben

op een soort „risico-premie” tegen ontslagverlening, die steeds mogelijk en geoorloofd is.

Verweerster betoogt, dat de wijze van aanstelling en de werkring van verzoekers niet de typische elementen vertonen van de functie van een internationale of nationale ambtenaar, namelijk het „permanente karakter van de werkzaamheden van de ambtenaar ten dienste van de instelling waartoe hij behoort” en de „aanstelling van de ambtenaar in een betrekking, die deel uitmaakt van een administratief kader”. In dit verband wijst zij erop, dat:

- verzoekers niet bij een beschikking zijn benoemd volgens de procedure welke voor de aanstelling van ambtenaren in vaste dienst wordt gevolgd;
- de bijbehorende aanstellingsbrief, welke bedoelde ambtenaren steeds ontvangen, niet aan verzoekers is verzonden;
- de wijze van bezoldiging van verzoekers verschilde van die van de andere ambtenaren van de dienst, daar de noodzakelijke uitgaven zijn gebracht ten laste van de begrotingspost welke uitdrukkelijk is bestemd voor de uitgaven die voortvloeien uit de bezoldiging van tijdelijk personeel, alsmede voor de honoraria van „free lance”-tolken;
- op de bezoldiging van verzoekers nooit enige inhouding is toegepast, noch voor het ziekenfonds noch voor het voorzieningsfonds.

Wat de afgifte van het bijzondere identiteitsbewijs en de douanefaciliteiten betreft, welke in de zaken 45-59 en 48-59 zijn genoemd, antwoordt *verweerster* dat:

- het in het eerste geval eenvoudig een stuk van interne aard betreft, hetwelk toegang verleent tot de kantoren van de Gemeenschap;
- in het tweede geval niet uit het oog moet worden verloren, dat de administratie niet rechtstreeks is opgetreden en zich heeft beperkt tot de verklaring dat de betrokkenen in dienst van de Gemeenschap waren.

Op het betoog, dat verzoeker in de zaak 45-59, doordat hij langer dan een jaar in dienst is gebleven, niet mag worden beschouwd als hulpkracht in de zin van de „Voorwaarden voor de aanstelling van hulpkrachten”, welke gelden voor de E.E.G., antwoordt ten slotte verweerster, dat de overeenkomst, waarbij verzoeker werd aangesteld, geen langere termijn bevatte dan een jaar en dat deze bij het verstrijken van deze termijn stilzwijgend is verlengd.

Hierop antwoordt *verzoeker in de zaak 45-59* dat, daar bij stilzwijgende verlenging de lopende termijn met een gelijke termijn pleegt te worden verlengd, hij in ieder geval recht heeft op een opzegtermijn tot tenminste 27 juni 1960.

Op grond van deze overwegingen concludeert *verweerster* dat de rechtsverhouding, die in elk van de zaken 43-59, 45-59 en 48-59 tussen partijen heeft bestaan, die van een burgerrechtelijke arbeidsovereenkomst is. Verweerster vervolgt, dat, zelfs indien zou worden aangenomen dat deze rechtsverhouding van publiekrechtelijke aard is, verzoekers evenmin aanspraak kunnen maken op een vaste aanstelling, daar, in afwachting van het Statuut voorzien in artikel 212 van het Verdrag E.E.G., het gehele personeel moet worden aangesteld bij overeenkomst van beperkte duur (artikel 246, lid 3, Verdrag E.E.G.).

TEN AANZIEN VAN DE GRIEF DÉTOURNEMENT DE POUVOIR TEN OPZICHTE VAN VERZOEKERS

Verzoekers zijn van oordeel, dat de Commissie haar bevoegdheden op willekeurige wijze heeft gebruikt. Te dien einde stellen verzoekers in de *zaken 43-59 en 48-59*, dat verweerster, uit zuiver persoonlijke motieven, uiterlijk de schijn ophield dat verzoekers slechts tijdelijk waren aangesteld, wetend dat deze schijn niet aan de werkelijkheid beantwoordde.

Verzoeker in de *zaak 45-59* voert aan dat, zelfs indien hij inderdaad ongeschikt zou zijn voor zijn taak en daaraan zijn ontslag zou zijn te wijten, de administratie deze publiekrechtelijke arbeidsovereenkomst in geen geval had mogen verbreken zonder de te dien einde voorgeschreven procedure te volgen, hetgeen niet is geschied.

Verweerster antwoordt op de stellingen van verzoekers dat, daar het in casu een tijdelijke aanstelling betrof welke was onderworpen aan de regels van privaatrecht, de ontslagbeslissing in geen geval détournement de pouvoir van de zijde van de administratie kon inhouden.

TEN AANZIEN VAN DE GRIEF SCHENDING VAN WEZENLIJKE VORMVOORSCHRIFTEN WEGENS HET ONTBREKEN VAN MOTIVERING

Uitgaande van de stelling dat de rechtsbetrekking welke tussen partijen bestond een publiekrechtelijke arbeidsovereenkomst was, voeren *verzoekers* aan dat de omstreden ontslagbeschikkingen met redenen hadden behoren te zijn omkleed en dat, nu motivering ontbreekt, wezenlijke vormvoorschriften zijn geschonden.

Verweerster antwoordt dat, nu verzoekers zijn aangenomen op grond van een burgerrechtelijke arbeidsovereenkomst, de onderhavige ontslagbesluiten burgerrechtelijke rechtshandelingen waren en als zodanig niet behoeften te worden gemotiveerd.

TEN AANZIEN VAN DE DIENSTFOUT VAN VERWEERSTER

Verzoekers in de zaken 43-59 en 48-59 voeren *subsidiair* aan, dat de fout, welke zij de Commissie van de E.E.G. verwijten, daarin bestaat dat hun ontslag ten onrechte is verleend en onrechtvaardig is en dat zij door toedoen van de Commissie de gerechtvaardigde verwachting hebben opgevat en gekoesterd, dat zij een vaste aanstelling zouden verkrijgen, zodat de Commissie tenminste een ernstig misverstand heeft geschapen waarvoor schade moet worden vergoed.

Ter berekening van de bedoelde schade voert *verzoeker in de zaak 45-59* aan, dat

- hij zijn woning te Parijs heeft moeten verlaten en zich te Brussel heeft gevestigd op een wijze die, gezien de hem door *verweerster* geboden betrekking, een permanent karakter droeg;

- nu de ontslagbeschikking plotseling, midden in de industriële vakanties, is genomen, het voor hem bijzonder bezwaarlijk was een nieuwe werkkring te vinden welke gelijkwaardig was aan die welke hij bij de E.E.G. had bekleed, te meer nu het moeilijk bleek te zijn, op de duur van zijn dienstbetrekking bij de Commissie bij het zoeken naar een nieuwe werkkring een beroep te doen.

Verweerster antwoordt, dat uit hetgeen zij omtrent het rechtskarakter van de tussen partijen bestaande arbeidsverhouding heeft gesteld, duidelijk blijkt, dat verzoekers niet in het onzekere konden verkeren omtrent het tijdelijke karakter van hun betrekking, zodat haar geen verwijt kan treffen omtrent haar gedrag ten opzichte van verzoekers.

Zij wijst erop, dat de verzoekers in de zaken 43-59 en 45-59 zeer wel konden weten dat hun arbeidsverhouding van tijdelijke aard was, aangezien

- verzoekster in de zaak 43-59 slechts de voorwaarden van haar aanstelling bij de Commissie van de E.E.G. behoefde te vergelijken met de arbeidsvoorwaarden welke zij als statutair ambtenaar bij de Hoge Autoriteit van de E.G.K.S. genoot;
- verzoeker in de zaak 45-59, aangesteld als „hulpkracht”, op de hoogte was van de „Voorwaarden voor de aanstelling van hulppersoneel”, waaruit duidelijk bleek dat zijn betrekking van tijdelijke aard was.

TEN AANZIEN VAN DE GRIEF SCHENDING VAN DE REGELS VAN BELGISCH RECHT BETREFFENDE DE BURGERRECHTELIJKE ARBEIDSOVEREENKOMST

Uiterst subsidiair stellen verzoekers in de zaken 43-59 en 48-59, dat, uitgaande van de veronderstelling dat de rechtsverhouding tussen partijen die van een burgerrechtelijke arbeidsovereenkomst was, moet worden vastgesteld dat de opzegtermijn van drie maanden, die verweerster in acht heeft genomen, onvoldoende is.

Immers, de Belgische wet, die in dit geval op de overeenkomst van toepassing zou zijn, bepaalt dat bij de vaststelling van de minimum termijn voor de ontbinding van arbeidsovereenkomsten waarbij, zoals in het onderhavige geval, emolumenten worden uitgekeerd hoger dan Bfr. 120.000,— per jaar, moet worden rekening gehouden met het bedrag van de bezoldiging, de aard van de werkzaamheden, de duur van de betrekking en de leeftijd van belanghebbenden.

Verweerster antwoordt dat zij juist omdat zij met deze elementen rekening heeft gehouden, alsmede met de noodzaak voor verzoekers, een nieuwe betrekking te vinden, een opzegtermijn van drie maanden voldoende heeft geacht.

Wat dit laatste betreft brengt zij in herinnering dat verzoekster in de zaak 43-59 op het ogenblik van haar ontslag door de Commissie van de E.E.G. een verlof om redenen van persoonlijke aard genoot bij de Hoge Autoriteit van de E.G.K.S.

Verzoeker in de zaak 45-59 antwoordt bij repliek, dat in zijn geval slechts een termijn van een maand in acht is genomen. Immers, hij is tweemaal voor een periode van een maand teruggeroepen; deze verlenging droeg echter een uitzonderlijk karakter, heeft rechtens niets gemeen met de ontslagtermijn en mag voor de berekening van deze laatste niet worden meegeteld.

IV. Procedure

Overwegende dat de procedure regelmatig is verlopen;

dat de Tweede Kamer bij beschikking van 12 februari 1960, overeenkomstig artikel 95, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, heeft besloten de zaken 43-59, 45-59 en 48-59 naar het Hof te verwijzen;

Overwegende dat het in het belang van een goede rechtsbedeling gewenst voorkomt, de onderhavige zaken wegens verknochtheid te voegen en bij één enkel arrest te berechten;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT

TEN AANZIEN VAN DE BEVOEGDHEID VAN HET HOF

Overwegende dat allereerst dient te worden onderzocht of het Hof bevoegd is, in de onderhavige gedingen uitspraak te doen; dat deze vraag door verweerster is opgeworpen tijdens de procedure in kort geding, doch in de hoofdzaak niet opnieuw aan de orde is gesteld;

Overwegende dat in artikel 179 van het Verdrag het volgende is bepaald: „Het Hof van Justitie is bevoegd, uitspraak te doen in elk geschil tussen de Gemeenschap en haar personeelsleden, binnen de grenzen en onder de voorwaarden vastgesteld in het statuut of voortvloeiende uit de regeling welke voor hen toepasselijk is”;

Overwegende dat op het huidige tijdstip de personeelsleden – in de ruimste zin des woords – van de Gemeenschap, bij gebreke en in afwachting van het statuut, aan een bijzondere voorlopige regeling zijn onderworpen; dat, nu de bevoegde instanties deze niet nauwkeurig hebben vastgesteld en omschreven, de op genoemde personeelsleden toepasselijke regeling noodzakelijkerwijs bestaat uit de uitdrukkelijke of stilzwijgende voorwaarden waaronder zij bij de Gemeenschap zijn aangesteld;

Overwegende dat het Hof derhalve bevoegd is uitspraak te doen in de geschillen welke in de huidige omstandigheden tussen de Gemeenschap en haar personeelsleden rijzen, aangezien voor de rechtsbetrekkingen tussen beiden noodzakelijkerwijs een zij het slechts voorlopige regeling bestaat;

Overwegende buitendien dat in artikel 173 van het Verdrag het algemene beginsel is neergelegd: „Het Hof van Justitie gaat de wettigheid na van de handelingen van de Commissie, voorzover het geen aanbevelingen of adviezen betreft”; dat de verwijzing naar dit beginsel, wel verre van in tegenspraak te zijn met de toepassing van artikel 179 in het onderhavige geval of zich daartegen te verzetten, voorzover nodig de juistheid van deze toepassing versterkt;

Overwegende dat bijgevolg als ongegrond moet worden verworpen het verweer, dat artikel 179 in casu geen toepassing kan vinden, omdat de Gemeenschap het statuut harer personeelsleden niet heeft vastgesteld en bij gebreke daarvan evenmin uitdrukkelijk een regeling heeft getroffen, welke voorlopig, in afwachting van het statuut, zal gelden; dat immers, gelijk boven is gesteld, voor de rechtsbetrekkingen tussen de Gemeenschap en haar personeelsleden noodzakelijkerwijs een regeling bestaat;

Overwegende dat voorts eveneens als ongegrond moet worden verworpen het verweer ontleend aan de verschillende benamingen als „personeelsleden” en „ambtenaren”, daar het vanzelf spreekt dat bij de huidige stand van zaken met het woord „personeelslid”, in afwachting van de afkondiging van het ambtenarenstatuut, wordt bedoeld op al diegenen die in dienst zijn van de Gemeenschap;

TEN AANZIEN VAN HET RECHTSKARAKTER DER ARBEIDSOVEREENKOMSTEN

Overwegende dat, in aanmerking genomen de omstandigheden waaronder verzoekers bij de Commissie zijn aangesteld, moet worden vastgesteld dat de arbeidsovereenkomsten met stilzwijgende goedkeuring van partijen tot stand zijn gekomen;

Overwegende dat de vraag dient te worden gesteld, of deze overeenkomsten van publiekrechtelijke of van burgerrechtelijke aard zijn;

Overwegende dat in het onderhavige geval een der contracterende partijen, de Commissie van de E.E.G., handelende binnen de haar bij het Verdrag toegekende bevoegdheden, krachtens artikel 210 van het Verdrag rechtspersoonlijkheid bezit; dat, gezien de bevoegdheden en functies welke de Gemeenschap bezit, deze rechtspersoonlijkheid een publiekrechtelijk karakter draagt; dat bijgevolg de litigieuze overeenkomsten zijn aangegaan door een publiekrechtelijke rechtspersoon;

Overwegende voorts dat deze overeenkomsten zijn aangegaan met het oog op het functioneren van de taalkundige dienst van de Commissie; dat de werkzaamheden van deze dienst, die tot taak heeft

er voor te waken, dat de handelingen der Commissie in de vier officiële talen van de Gemeenschap identiek worden geredigeerd, een belangrijk bestanddeel vormen bij de voorbereiding van deze handelingen voor elke taal afzonderlijk; dat deze dienst daardoor, als onderdeel van de Commissie, van publiekrechtelijke aard is;

dat bijgevolg de litigieuze overeenkomsten van publiekrechtelijke aard zijn en aan de algemene regels van administratiefrecht zijn onderworpen;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT OP EEN VASTE WERKKRING

Overwegende dat verzoekers stellen, dat de uit de litigieuze overeenkomsten voortvloeiende publiekrechtelijke rechtsbetrekkingen inhouden, dat op hen een prae-statutair systeem van toepassing is, waarbij zij aanspraak hebben op een vaste werkkring;

dat bijgevolg de litigieuze ontslagbeschikkingen, waarbij aan genoemde rechtsbetrekkingen een eind is gemaakt, de rechtsregels omtrent de aanstelling van verzoekers hebben geschonden en daardoor ongeldig zijn;

Overwegende dat dit betoog niet kan slagen;

Overwegende dat in artikel 246, lid 3, van het Verdrag het volgende is bepaald: „Tot aan de vaststelling van het statuut van de ambtenaren alsmede van de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Gemeenschap, bedoeld in artikel 212, neemt iedere instelling het nodige personeel aan en gaat te dien einde contracten aan van een beperkte duur”;

dat uit deze bepaling volgt, dat tot aan de vaststelling van het Statuut en de in artikel 212 van het Verdrag bedoelde regeling, uit de huidige arbeidsverhouding tussen de Gemeenschap en haar personeelsleden geen definitieve rechtsbetrekking tussen partijen kan voortvloeien;

dat mitsdien de voordien aangenomen personeelsleden op grond van hun aanstelling er geen aanspraak op kunnen maken, dat zij vast zullen worden benoemd of dat het toekomstige statuut op hen

zal worden toegepast, daar zulks in tegenspraak zou zijn met het beperkte karakter van elke arbeidsverhouding die vóór de inwerking-treding van het statuut of van bedoelde regeling tot stand komt;

dat de litigieuze overeenkomsten weliswaar voor onbeperkte duur zijn aangegaan, doch zulks daardoor wordt verklaard, dat het ten tijde van de totstandkoming der overeenkomsten onmogelijk was, zich te houden aan het voorschrift van de contracten van beperkte duur bedoeld in artikel 246, lid 3, van het Verdrag, daar op dat tijdstip niet voldoende was te overzien, welke omvang op den duur de diensten van de Commissie zouden aannemen;

dat uit de litigieuze overeenkomsten, welke derhalve een voorstadium vormden voor het aangaan van de overeenkomsten bedoeld in artikel 246, lid 3, van het Verdrag, in geen geval mag worden afgeleid dat partijen de gemeenschappelijke bedoeling hadden, een arbeidsovereenkomst van onbeperkte duur te sluiten, daar een dergelijke bedoeling kennelijk in strijd zou zijn met het beginsel van artikel 246, lid 3;

dat deze bedoeling evenmin mag worden afgeleid uit de vergelijkende onderzoeken, waaraan verzoekers in de zaken 43-59 en 48-59 voor hun indiensttreding bij de Commissie hebben deelgenomen, daar het doel van deze vergelijkende onderzoeken niet bestond in de definitieve aanwerving van personeel, doch in de samenstelling van een lijst van kandidaten die voor aanstelling bij de instellingen der Europese Gemeenschappen in aanmerking kwamen; dat voorts de resultaten van de vergelijkende onderzoeken eerst enkele maanden na de indiensttreding van verzoekers zijn bekend geworden, waardoor elk causaal verband tussen de organisatie van en de deelneming aan de vergelijkende onderzoeken enerzijds en de aanstelling van verzoekers anderzijds is uitgesloten;

dat, nu verzoekers in geen geval een recht op een vaste werkring kunnen geldend maken, de vraag niet behoeft te worden gesteld of de benamingen „deskundige” of „hulpkracht” inderdaad de aard van de rechtsbetrekking tussen partijen weergeven;

dat voorts, ten betoge dat de litigieuze arbeidsovereenkomsten van duurzame aard zijn, geen beroep mag worden gedaan op sommige maatregelen van de Commissie ten opzichte van verzoekers en op bepaalde voordelen, die zij hun heeft toegekend, nu bedoelde overeenkomsten daardoor toch niet een inhoud en strekking kunnen verkrijgen, die bij artikel 246, lid 3, van het Verdrag uitdrukkelijk zijn verboden;

dat bijgevolg faalt het betoog van verzoekers, dat de Commissie door haar houding bij hen de hoop op een vaste positie heeft gevoed en daardoor een dienstfout heeft begaan;

dat ten slotte in dit geval niet met vrucht een beroep kan worden gedaan op de rechtspraak van het Hof van Justitie van de E.G.K.S., waarbij aan de prae-statutaire personeelsleden van de E.G.K.S. aanspraak op een definitieve aanstelling werd toegekend, daar paragraaf 7, laatste lid, van de Overeenkomst met betrekking tot de overgangsbepalingen — anders dan artikel 246, lid 3, van het Verdrag E.E.G. — niet bepaalt, dat elk arbeidscontract, dat vóór de inwerkingtreding van het personeelsstatuut wordt aangegaan, van beperkte duur is en daardoor niet de mogelijkheid uitsluit, dat de arbeidsverhoudingen worden aangegaan die een duurzaam karakter hebben en aanspraak verlenen op toepassing van het statuut;

TEN AANZIEN VAN DE MOTIVERING DER ONTSLAGBESCHIKKINGEN

Overwegende dat het optreden van de overheid, zowel op administratief als op contractueel gebied, steeds is onderworpen aan de inachtneming van het beginsel van de goede trouw;

dat ook de litigieuze contracten, behorende tot het administratiefrecht, aan dit beginsel zijn onderworpen; dat het voorlopige of tijdelijke karakter dezer contracten daaraan niet afdoet;

dat bijgevolg, wat de bestreden ontslagbeschikkingen betreft, de contracten alleen mogen worden verbroken met uitsluiting van elke willekeur en om redenen van dienstbelang, zoals bijvoorbeeld de wenselijkheid dat geen verder gebruik wordt gemaakt van de diensten van een ambtenaar die onbekwaam is of een functie bekleedt, die in het belang van de dienst wordt afgeschaft;

Overwegende dat de redenen van openbaar belang, welke dienen ter rechtvaardiging van een administratieve handeling, zodanig nauwkeurig moeten worden vermeld, dat de betrokken ambtenaar zich kan verweren, omdat hij zich anders in de onmogelijkheid bevindt, na te gaan, of zijn wettige belangen zijn geëerbiedigd of geschonden, en omdat voorts de rechterlijke controle op de wettigheid van de beschikking wordt bemoeilijkt;

dat in casu de ontslagbrieven zich beperken tot de mededeling aan verzoekers, dat de administratie de contracten wenst te beëindigen, doch geen opgaaf van redenen bevatten;

Overwegende dat weliswaar in de maand december 1958 de heer Lankes alle hulpkrachten en deskundigen bij de vertaaldienst, met inbegrip van verzoekers, heeft medegedeeld dat het nodig was het effectief van de dienst te beperken, zodat niet alle personeelsleden in de definitieve organisatie zouden kunnen worden opgenomen;

dat verzoekers konden begrijpen, dat de beëindiging van hun contracten in beginsel in verband stond met bedoelde mededeling doch dat, gezien de omstandigheden van het geval, in het bijzonder het aanzienlijke tijdsverloop tussen deze mededeling van algemene aard en de brieven waarbij de contacten werden beëindigd, een uitdrukkelijke motivering vereist was;

Overwegende dat bijgevolg de ontslagbrief onvoldoende moet worden geacht;

dat dit gebrek wanprestatie van de zijde van de Commissie oplevert, waarvoor deze aansprakelijk is;

Overwegende dat daarbij rekening moet worden gehouden met de omstandigheid, dat de beëindiging van de overeenkomsten definitief is geworden en dat de verplichting van de Commissie zich oplost in een verplichting tot betaling van schadevergoeding;

Overwegende dat het bedrag van de schadevergoeding behoort te worden vastgesteld met inachtneming van de omstandigheid dat verzoekers weliswaar hun vroegere functie hebben hervat of een

nieuwe werkring hebben gevonden, doch dat zij niettemin een rechtstreekse onstoffelijke schade hebben geleden ten gevolge van de onzekere positie die door de wanprestatie van de Commissie is ontstaan;

dat het Hof in de omstandigheden van het onderhavige geval aanleiding vindt, het bedrag van de schadevergoeding voor elk van verzoekers ex aequo et bono vast te stellen op 60.000,— Bfr.;

TEN AANZIEN VAN DE DOOR DE COMMISSIE IN ACHT GENOMEN ONTSLAGTERMIJN

Overwegende dat voorts behoort te worden onderzocht, of de termijnen, welke de Commissie voor de beëindiging van de litigieuze contracten heeft gesteld, op behoorlijke wijze zijn berekend;

dat, nu elke bepaling hieromtrent in de arbeidsovereenkomsten ontbreekt, geen beroep kan worden gedaan op de regeling voor ambtenaren in tijdelijke dienst van de E.G.K.S., daar deze regeling geen contracten van onbepaalde duur voor de aanstelling van dergelijke ambtenaren kent; dat bijgevolg behoort te worden uitgegaan van de algemene rechtsbeginselen, alsmede van de „Voorwaarden voor de aanstelling van hulppersoneel”, waarnaar verweester heeft verwezen;

Overwegende dat in artikel 2 van genoemde voorwaarden is bepaald, dat voor de beëindiging van de contracten van onbepaalde duur de ontslagtermijn wordt gesteld op een dag voor zeven werkdagen;

dat de aangevallen ontslagbeschikkingen betreffende von Lachmüller en Peuvrier slechts een ontslagtermijn bevatten van ongeveer een maand, terwijl op grond van genoemd artikel 2 deze termijn langer had behoren te zijn;

dat deze termijn echter tweemaal met een maand is verlengd;

dat in de ontslagbeschikking betreffende Ehrhardt een termijn van meer dan twee maanden is voorzien; dat deze termijn reeds op die grond voldoet aan het vereiste van artikel 2 voormeld;

dat deze termijn voorts met een maand is verlengd;

dat dientengevolge, nu verzoekers gedurende deze termijn hun volledige bezoldiging hebben behouden en tevens van die periode gebruik hebben gemaakt om een nieuwe werkring te zoeken, hieruit volgt dat de ontslagtermijn, die de Commissie ten opzichte van verzoekers in acht heeft genomen, ongeveer drie maanden heeft belopen;

dat, gelet op de leeftijd en gezinsomstandigheden van elk der verzoekers, alsmede op hun mogelijkheden om een nieuwe werkring te vinden, het Hof deze termijn als redelijk beschouwt; dat mitsdien de Commissie uit dezen hoofde geen verwijt treft;

Kosten

Overwegende dat in artikel 70 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen is bepaald, dat bij de beroepen van de ambtenaren der Gemeenschappen de kosten door de instellingen gemaakt te haren laste blijven, onverminderd het bepaalde in artikel 69, paragraaf 3, tweede lid, van het Reglement;

dat volgens artikel 69, paragraaf 3, eerste lid, van het Reglement het Hof de proceskosten geheel of gedeeltelijk kan compenseren, indien partijen onderscheidenlijk op een of meer punten in het ongelijk worden gesteld;

dat verzoekers in het ongelijk zijn gesteld met betrekking tot de conclusies van de verzoekschriften tot vaststelling van hun recht op een vaste werkring en van de ongeldigheid van de ontslagtermijn, welke verweerster bij de beëindiging van de litigieuze contracten in acht heeft genomen;

dat er derhalve grond bestaat de proceskosten te verdelen op de wijze als hieronder zal worden bepaald;

Gezien de processtukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;

Gehoord partijen in haar pleidooien;

Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;

Gelet op de artikelen 173, lid 1, 178, 179, 181, 183, 189, 190, 210, 212, 215 en 246, lid 3, van het Verdrag E.E.G.;

Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de E.E.G.;

Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE

Recht doende,

Veroordeelt de Commissie van de E.E.G. aan elk van verzoekers een bedrag van Bfrs. 60.000,— uit te betalen;

Veroordeelt verweerster tot betaling van tweederden der door verzoekers gemaakte kosten en bepaalt dat zij voorts haar eigen kosten draagt;

Bepaalt dat verzoekers in de zaken 43-59 en 45-59 de kosten dragen, in de procedure in kort geding door hen gemaakt;

Ontzegt het meer of anders gevorderde.

Aldus door het Hof gewezen en ondertekend te Luxemburg op vijftien juli negentienhonderd zestig.

DONNER

DELVAUX

ROSSI

RIESE

HAMMES

Uitgesproken ter openbare zitting gehouden te Luxemburg op vijftien juli negentienhonderd zestig.

De Griffier,
A. VAN HOUTTE

De President,
A. M. DONNER